

SUOT KAAVOITUKSESSA

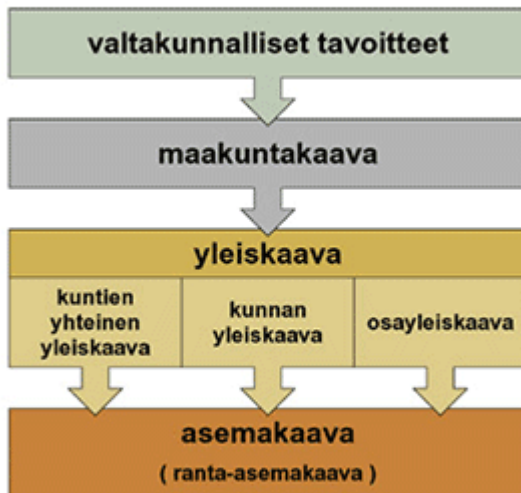
Suoseuran esitelmätilaisuus 7.4.2016

Erityisasiantuntija Ismo Karhu, Pohjois-Pohjanmaan liitto

Mitä kaavoitus on?

Kunnallista suunnittelua, jolla järjestetään alueiden käyttö ja rakentaminen niin, että siinä luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistetään ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävästä kehitystä.

- puitteet maankäyttö- ja rakennuslaissa
- laajat osallistumismahdollisuudet, vuorovaikutteinen suunnittelu
- luonnonsuojeluohjelmat sitovia
- vaikutukset arvioitava
- kaavataso suhteessa yleispiirteisyyteen

Soiden seutu- ja maakuntakaavoituksen viitekehys / P-P

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet:
Vuodesta 2000: maakuntakaavoituksessa sovittava
yhteen turvetuotannon ja soidensuojelun tarpeet
Lisäys 2008: turpeenottoon ojitettuja tai merkittävästi
muuttuneita soita

Soidensuojelun
perusohjelmat I
ja II

Maakuntakaavoitus
alkaa

Suostrategia:
VNPP, YSL:n muutos
Soidensuojelutyöryhmä

Seutukaavoitus 1970-1990 -luvuilla

Toppila I
270 MW

Haapaveden
turvelauhde-
voimalaitos

Toppila II
320 MW

KHO:n päätös
PP:n mkk:sta

P-P:n
vaihekaavan
vahvistaminen

*Haapaveden voimalaitos
tehoreserviin 2015, Oulun
energia uusiutuviin 2050*

Soita koskevien kaavavarausten kehitys seutu- ja maakuntakaavoituksessa, esimerkkinä Pohjois-Pohjanmaa, 1

Seutukaava 1990

EO-T turvetuotantoalueet
(luvitettut ja uudet)
57 000 ha

SL
Soidensuojelun
perusohjelmien alueet,
jonkin verran myös
alueellisia kohteita

Maakuntakaava 2003

SL uudet soidensuojelualueet
3 000 ha

Luonnon monikäyttöalueita, joista osa laajoja
suokeskittymiä

Turvetuotannon jälkikäytön kehittämisaalueet (2
kpl)

Turvetuotantoalueet:

- yleinen suunnittelumääräys
- eo-t- ja eo-t-1 merkinnöillä osoitetut turvetuotantoon soveltuvat alueet poistuivat KHO:n päätöksellä

Soita koskevien kaavavarausten kehitys seutu- ja maakuntakaavoituksessa, esimerkkinä Pohjois-Pohjanmaa, 2

Vaihemaakuntakaava 2013 (vahvistettu 2015)

Taustalla kansallisen suostrategian samanaikainen valmistelu, laaja selvitysaineisto, luonnontilaisuusluokittelu ja eri soiden luonnonarvojen vertailu

Soiden luonnonarvo- ja virkistyskäyttövaraukset:

SL-1 soidensuojelualueet	18 700 ha
Luo-1 –alueet	14 200 ha
Sukehityssarjat	7 900 ha
Luonnon monikäyttöalueet	28 000 ha
Matkailun vetovoima-alue	36 000 ha

Turvetuotannon varaukset:

- Jo luvitetut 28 400 ha
- tu-1 17 200 ha
- tu-2 4 800 ha (*valituksen kohteena*)

Muu soiden käytön ohjaus:

- Uudet jälkikäytön kehittämisalueet (2 kpl)
- Vesistöalueisiin sidottu suunnittelumääräys
- Natura-vesistön nimettyihin kohteisiin sidottu tiukka! suunnittelumääräys
- Jälkikäytön suunnittelua ja kohdentamista koskeva suunnittelumääräys

Esimerkki suon kaavaratkaisun
muuttumisesta seutu- ja
maakuntakaavoituksen historiassa,
Lähdeneva:

Seutukaava 1990: EO-T

Maakuntakaava 2003:

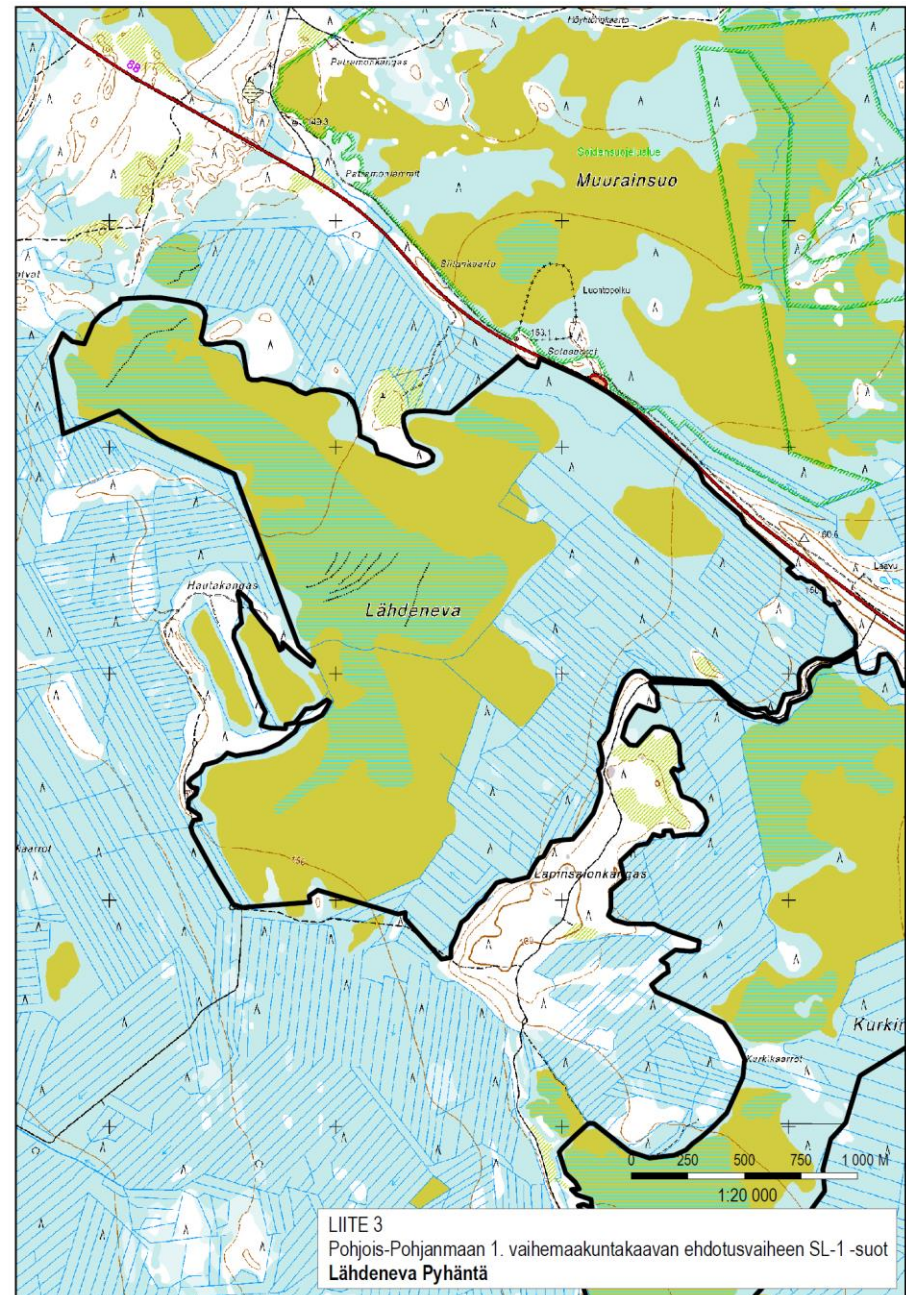
- Valtuuston hyväksymispäätös eo-t
- YM:n vahvistuspäätös eo-t
- Lainvoimainen kaava 2006: ei merkintää

Vaihemaakuntakaava I 2013: SL-1

Vaihemaakuntakaava II

ehdotusvalmistelu 4/2015:

***Pyhännän suoryhmä, maakunnallisesti
arvokas maisema-alue***

Soiden kaavoituksen tilanne tällä hetkellä

- Suokaavoitusta vireillä useissa maakunnissa
- Aiempaa paremmat eväät:
 - YM:n ohje 7/15 Suot ja turvemaat maakuntakaavoituksessa
 - Ohje ja luonnontilaisuusluokitus antavat pohjan VAT:n mukaiseen rajanvetoon
 - Soidensuojelutyöryhmän työ ja tuottama aineisto sekä suositukset kaavoitukselle
- Resurssiniukkuus uusiin selvitystarpeisiin nähden – jos tehdään selvityksiä laajoilla alueilla
- Turvetuotannon vesistövaikutuskysymys ehkä suurin turvetuotantoalueiden kaavoitusta koskeva haaste
- Soidensuojelun täydennystarvevastuuta kohdistuu kaavoitukseen, ongelmana toteuttamisresurssien vähentyminen, maanomistajien asennemuutos helpottaa
- Odottavaa tilannetta YSL:n soveltamisessa sekä suostrategian periaatteille tehtyjen kaavojen vahvistumisessa/lainvoimaistumisessa

Soiden kaavoituksen näkymät pidemmällä tähtäimellä

Alueiden rooli maankäytössä kasvaa

- Maakuntakaavojen vahvistusmenettelystä luovuttu
- Itsehallintoalueet 2019, kuinka laajaksi niiden tehtävä muotoutuu?
- Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet säilyvät, muotoillaan täsmällisemmiksi ja kohdennettuna valtakunnallisesti merkittäviin asioihin – suot siinä kuviossa?

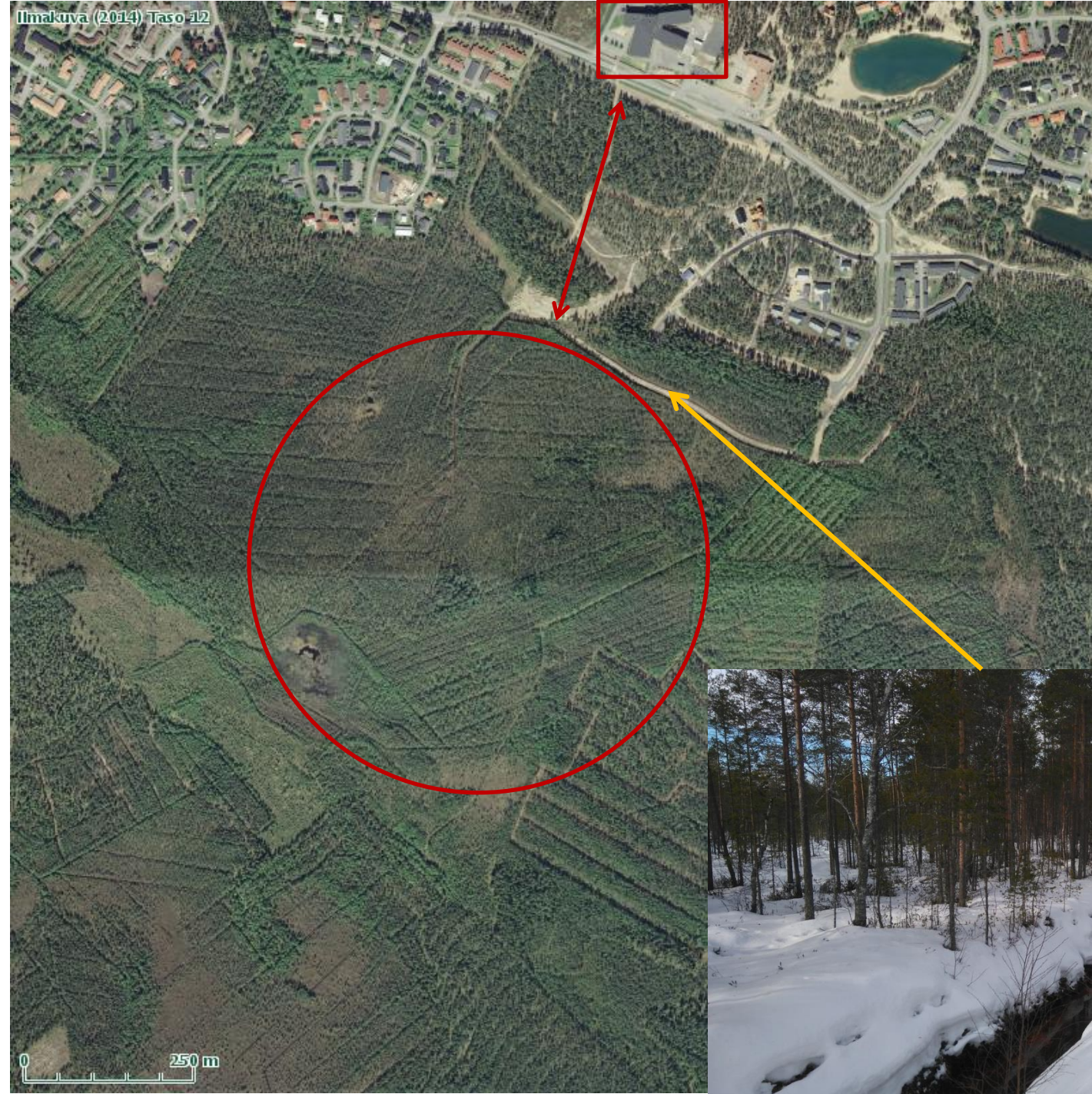
Energiaturvetuotannon rooli kaavoituksessa vähenee; muut, osin uudet näkökulmat vahvistuvat : suuntana ekosysteemipalvelujen näkökulma

- Soiden kytkentä vesienhoitoon korostuu
- Turvemaiden metsätaloudessa olisi paljon tekemistä ja kytkentää ekosysteemipalveluihin: *metsätalous itse?, kaavoitus?, vesienhoidon suunnittelu?*
- Soidensuojelun täydentäminen jatkuu
- Ennallistaminen ja jälkikäyttö
- Soiden rooli biotalouden raaka-ainepohjassa saattaa kasvaa: rahkasammal, materiaalitekniikan innovaatiot yms.
- Soiden virkistys- ja matkailukäyttö saa uusia muotoja
- Soiden kuntakaavoituksellekin olisi tarvetta

Paljon riippuu siitä, miten soiden tunnettavuus ja arvostus kehittyy!

- *Soiden kytkentä vesienhoitoon korostuu*
- *Turvemaiden metsätaloudessa olisi paljon tekemistä ja kytkentää ekosysteemipalveluihin*

- *Soiden kuntakaavoitukseenkin olisi tarvetta*

*SSTR:
"...taajamarakenteen
läheiset pienkohteet..."*

